

İLKÖĞRETİM I. KADEME ÖĞRETMENLERİNİN YENİ DERS KİTAPLARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Abdulkadir UZUNÖZ

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Foça, İzmir

İdris ENGİN

K.T.Ü Fatih Eğitim Fakültesi Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, Söğütlü, Akçaabat, Trabzon

Ceren TENTERİZ

Dokuz Eylül Üniv., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Buca, İzmir

Özet

Öğretmenlerin ders sürecinde en çok kullandıkları kaynaklar ders kitaplarıdır. İlköğretim 1. kademe de okutulmakta olan yeni ders kitaplarının öğretmenlerin bakış açısı ile irdelenmesi gerekmektedir. Bu çalışmada ilköğretim 1. kademe sınıf öğretmenlerinin yeni ders kitapları hakkındaki görüşlerinin tepit edilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada nicel araştırma modeli kullanılırken, araştırma yöntemi olarak survey (tarama), araştırma tekniği olarak da anket kullanılmıştır. Araştırma 2005-2006 Eğitim-Öğretim yılı İzmir ili Foça ve Karşıyaka ilçelerindeki bütün ilköğretim okullarını kapsamaktadır. Bunun için bu ilçelerdeki 11 okulda görev yapan 71 öğretmene anket uygulanmıştır.

Araştırmada öğretmen anketinden elde edilen veriler ışığında, öğretmenlerin ders kitaplarının eksikleri olduğu ve düzenlemeler gerektiğini düşündükleri tespit edilmiştir. Araştırmanın sonunda program geliştirme uzmanlarına ve öğretmenlere bazı tavsiyelerde bulunulmuştur.

***Anahtar Kelimeler:** İlköğretim, Ders Kitabı, Müfredat Programı*

PRIMARY SCHOOL TEACHERS' IDEAS CONCERNING THE NEW TEXTBOOKS

Abstarct

One of the major sources that teachers use during their courses are textbooks, due to this fact it is required that the new textbooks that are being used in 1st period of primary schools should be evaluated y the teachers. In this study it is aimed to gather the wiefs of primary schol teachers about new textbooks.

In this research, quantitative research model is used. Survey is used as research method, and questionnaire is used as research technique. The research comprises 11 primary schools of Foça and Karşıyaka districts in İzmir in 2005-2006 education year. To realize this, a questionnaire is applied to 71 teachers in the primary schools of İzmir and its districts and towns.

In the lights of results of the questionnaire applied to teachers, it is determined that primary teachers think that textbooks have missings and need arrangements. At the end of the research, some recommendations are presented.

Key Words: Primary Education, Textbook, Curriculum

1. GİRİŞ

Ders kitabı bir dersin eğitim programı, amaçları, ilke, yöntem ve ders konularına göre hazırlanmış ve eğitim öğretim standartını sağlayan bir kitaptır (Doğanay, 2002). Matbaanın icadı ile kitap basımının yaygınlaşması, insanoğlunun kuşaklar boyunca yarattığı ve naklettiği bilgiye sıradan insanın da erişiminin yolunu açmıştır. O zamandan günümüze dek, ders kitapları eğitim ortamları için en temel basılı materyal olarak görülmüştür (Kabapınar, 2002).

Kitabın gördüğü iş öğretmenin gördüğü işe benzer. Nasıl ki, iyi bir öğretmen öğretir ve öğretimin oluşumuna yardım ederse, bir ders kitabı da öyle olmalıdır (Büyükkaragöz ve Çivi, 1999). Belirli ölçülere göre incelendikten sonra belli bir okul, sınıf ve ders için öğretmen ve öğrencilere temel kaynak olarak önerilen bir kitaptır (Oguzkan, 1993:83). Dolayısıyla ders kitapları, öğretme-öğrenme sürecinin vazgeçilmez ve en çok kullanılan görsel araçlarıdır (Demirel, 1999:51-52).

İlköğretim I. Kademedeki ders kitaplarının hazırlanmasında göz önüne alınması gereken en önemli hususlar; öğrenci seviyesine uygun, onların ilgilerini çekecek ve resimlerle zenginleştirilmiş olmalarıdır (Erden, tarihsiz:180). Bir ders kitabı öğrenciler tarafından yararlanılabilir olduğu ölçüde nitelikli kabul edilir (Altun vd, 2004). Bununla da kalmayıp öğrencilerin analiz ve sentez yapabilme, problem çözme, alternatif düşünebilme gibi üst düzey becerilere sahip ezbercilikten uzak unsurlar içermelidir (Demirci ve Karakuyu, 2003). Ders kitaplarının sorunlarına ve çözümlerine yönelik değerlendirmeler yapan Demirkaya ve Tomal (2003) öğretmenlere göre ders kitaplarına karşı öğrencilerin ilgilerini arttırmak için; 1. Grafik, haritalar, fotoğraflar, kesitler vb. görsel malzemelere daha fazla yer ayrılmalı, 2. Öğrenci çalışma kitapları ve öğretmen kitapları hazırlanmalı 3. Gereksiz ayrıntıdan kaçınılmalı, özet bilgi verilmeli, 4. Ünitenin sonunda toparlayıcı özetler olmalı, 5. Sözlük kitap sonuna değil sayfa sonuna konulmalı, 6. Kitaplardaki şekiller ve bilgiler güncel olmalı şeklinde sıralamıştır. Şahin (2001) ise ders kitaplarının içeriğinin güncel bilgiler vermesinin yanı sıra bilgiyi geliştiren, kültürel mirasın önemini ortaya koyan, çevre bilincinden küreselleşme kavramlarına kadar modern bir bireyin tüm temel ihtiyaçlarına ce-

vap verecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 53. ve 55. maddesi, eğitim kurumlarımızda okutulacak ders kitaplarının hazırlanması, geliştirilmesi, değiştirilmesi, kitapların okutulma süresi, fiyatının belirlenmesi, telif haklarının tespiti hususundaki yetkiyi Millî Eğitim Bakanlığına vermiştir. Millî Eğitim Bakanlığı 2003 yılında almış olduğu bir kararla ülkemizde zorunlu eğitim basamağı olan ilköğretimde okuyan öğrencilere ders kitaplarının ücretsiz olarak verilmesini amaçlayan "İlköğretimde Ücretsiz Kitap Dağıtım Projesi"ni uygulamaya koymuştur. Ancak uygulamanın aceleyle getirilmesi beraberinde de bazı sorunları getirmiştir. Bu sebeple yapılan bu çalışma ile mevcut sorunların öğretmen görüşlerine dayalı olarak tespiti amaçlanmıştır.

2. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitapları Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamlı Farklılık Göstermekte midir?

Araştırmanın Alt Problemleri

1. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Öğrencide İlgi Uyanırdığı Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamlı Farklılık Göstermekte midir?

2. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Öğrencinin Kendi Kendine Öğrenmesine Fırsatlar Sunduğu Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamlı Farklılık Göstermekte midir?

3. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Kitapların Zevkli ve İlgi Çekici Olduğu Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamlı Farklılık Göstermekte midir?

4. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Öğrencinin Düşünme Becerisini Geliştirdiği Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamlı Farklılık Göstermekte midir?

5. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarındaki Soruların Çeşitli Olduğu Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamlı Farklılık Göstermekte midir?

6. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Üst Düzey Becerilere Yönelik Konular İçerdiği Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamlı Farklılık Göstermekte midir?

7. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Kolay Anlaşılabilen Cümleler İçerdiği Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna

Bağlı Olarak Anlamli Farklılık Göstermekte midir?

8. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Metin Dilinin Sade Olması Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamli Farklılık Göstermekte midir?

9. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Görsel Zenginliğinin Olduğu Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamli Farklılık Göstermekte midir?

10. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarındaki Şekillerin İlgi Çekici Olduğu Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamli Farklılık Göstermekte midir?

11. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarındaki Resimler Kaliteli Olduğu Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamli Farklılık Göstermekte midir?

12. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarını Destekleyen Araç ve Gereçlerin Gerekliği Hakkındaki Görüşleri Onların Cinsiyeti ve Mezuniyet Durumuna Bağlı Olarak Anlamli Farklılık Göstermekte midir?

Araştırmanın Sayıtları

1-Araştırmada verilerin geçerlilik ve güvenilirlik derecesi yüksek olduğu varsayıldı.

Çünkü;

a-Anketler istekli kişilere uygulanacaktır.

b-Anket uzman öğretim elamanları ve deneyimli öğretmenlerin incelenmesinden geçirilecektir.

c-Pilot uygulama yapılacaktır.

d-Uygulama sonunda anketin güvenilirliği istatistiksel yollarla da saptanacaktır.

2-Okul, Öğretmen ve özellikler bakımından çalışılacak gruplar örnekleme temsil edecek durumda olacaktır.

Çünkü;

a-Alınacak okullar şans (random) yoluyla seçilecek ve sayı bakımından yeterli olacaktır.

b- Alınacak okullardaki tüm öğretmenler katılacaktır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1-Araştırma İzmir ili Foça ve Karşıyaka ilçe sınırları içindeki İlköğretim düzeyindeki 11 okul, 71 öğretmen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Özel okullar uygulamanın dışarısında bırakılmıştır.

2-Bu çalışmada kullanılan veri toplama araçları olan; anketin doğasından gelen sınırlılıkları vardır.

3. METODOLOJİ

Araştırmada nicel araştırma modeli kullanılırken, araştırma yöntemi olarak survey (tarama) kullanılmıştır. Kullanılan teknik survey yönteminde sıklıkla kullanılan veri toplama aracı olan ankettir. Diğer bir deyişle posta anketleridir(Frankfort-Nachimas ve Nachmias, 1996).

Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini, İzmir ili Foça ve Karşıyaka ilçelerindeki bütün ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerini kapsamaktadır.

Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın örneklemini, Foça ve Karşıyaka ilçesindeki 11 ilköğretim okulu ve bu okullarda görev yapmakta olan 71 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklem sayısı evrenin %5-10'unu sağladığından yeterlidir(Anderson, 1990).

Veri Toplama Aracı

Öğretmenlerin ders kitapları hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmış “Likert Tipi Öğretmen Anketi”

Öğretmen Anketi ve Geliştirilmesi

Öğretmenlerin ders kitapları hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanan anket için önce literatür taranarak ders kitaplarında olması gereken özellikler belirlendi. Ardından bu özellikler soru haline getirilerek, likert tipi taslak bir anket hazırlandı. Çünkü; likert tipi derecelendirilmiş olduğundan daha duyarlı sonuç vermektedir(Duatepe ve Çilesiz, 1999). Hazırlanan bu anket kapsam geçerliliğini sağlaması amacıyla konunun uzmanlarına gösterildi(Tavşancıl, E). Bazı maddeler çıkarıldı bazı maddeler de parçalanıp, bir kısmı atıldı. Daha sonra anket bir Türkçe öğretmenine gösterilerek anketin dili kontrol edildi. Anlam açık, dil sade dil bilgisi bakımından doğru olmaları için gerekli düzenlemeler yapıldı. Maddeler yeniden düzenlenirken yönlendirici ve tarafsız olmalarına dikkat edildi. İç tutarlılığı test etmek için her bir maddeye verdikleri puan ortalamaları en düşükten en yükseğe sıralandı. Alt ve üst gruplar (%27) oluşturuldu. Her madde için ortalamalar bulundu. Ortalamalar arasındaki farkın manidarlığı için Bağımsız t testi yapıldı(Büyüköztürk, 2004). Antalya-

lı (2005)'e göre; analizde önemli olan (sig. 2 tailed) iki yönlü önemlilikdir. Ölçekte her bir madde için hem varyansların eşitliği hem de varyansların eşitsizliği alanlarında iki yönlü önemlilik $p < 0.05$ çıktığından ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğu söylenebilir. Sonuçta 2 bölümden oluşan 14 maddelik bir ölçek ortaya çıktı. I.Bölüm 2 sorudan oluşan kişisel bilgileri, II.Bölüm 12 sorudan oluşan ders kitapları hakkındaki görüşleri tespit etmeye yöneliktir. Puanlama; 1 puan: Kesinlikle katılmıyorum, 2 puan: Katılmıyorum, 3 puan: Fikrim Yok, 4 puan: Katılıyorum, 5 puan: Kesinlikle Katılıyorum.

Verilerin Analizi

Öğretmen Anketinin Analizi

Öğretmen anketinden elde edilen veriler SPSS/PC 11.0 for WINDOWS paket programına girilmiştir. İlk olarak anketin güvenilirliği tespit edilmeye çalışılmıştır. Bunun için Cronbach Alfa, Split-half, Guttman, Parellel, Strict paralel testleri uygulanmıştır. Güvenirlilik katsayıları sırasıyla; Cronbach Alfa 80.04, Split-half birinci kısım 75.89 ve ikinci kısım 65.23, Guttman en düşük 67.95, Parellel 80,04 ve güvenirlilik katsayısının yansız tahmin değeri 80,61'dir. İki değer birbirine oldukça yakındır. Strict (Kesin) Parellel 77,34 ve katsayının yansız tahmini 78,29 olarak hesaplanmıştır. Her ikideğerde birbirine oldukça yakındır. Özdamar (1999)'da $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir. Neticede ölçeğin oldukça güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Sonra Bağımsız değişkenlerin Bağımlı değişken üzerindeki etkisini test etmek için iki yönlü ANOVA kullanılmıştır (Davidson ve Sharma, 1994). Değişkenlere ait ortalama, standart sapma, kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve p değerleri hesaplanmıştır.

4. BULGULAR

1. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Öğrencide İlgı Uyandırdığı Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarının öğrencide ilgi uyandırması hakkındaki İlköğretim I. Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Öğrencide İlgi Uyandırdığı Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3,8	1,3	2	4,5	0,7	7	4	1,2
LİSANS	8	4	0,9	46	4,2	0,7	54	4,1	0,7
Y.LİSANS	1	2	,	9	4,3	0,5	10	4,1	0,9
TOPLAM	14	3,8	1,1	57	4,2	0,6	71	4,1	0,8

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı $X=4$, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı $X=4.1$, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı $X=4,1$ 'dir.

Tablo 2'de Öğretmenlerin ders kitaplarının öğrencide ilgi uyandırdığı hakkındaki görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir. Ortalamalar arasında anlamlı fark yoktur [$F=2,57$, $p>0,05$]. Yani ders kitaplarının öğrencide ilgi uyandırdığı hakkındaki öğretmen görüşleri, onların mezuniyet durumuna göre anlamlı bir fark yaratmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterdiği bulunmuştur [$F=9,561$, $p<0,05$]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı ($X=4.2$), bay öğretmenlerin ort. puanından ($X=3.8$) yüksektir. Yani cinsiyet önemli bir etkidir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı bir fark yaratmıştır [$F=3,584$, $p<0,05$]. Başka bir anlatımla mezuniyet durumuna göre öğretmenlerin ort. Puanı cinsiyete; bay ve bayan öğretmenlerin puanlarının ise mezuniyete göre farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 2: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Öğrencide İlgi Uyandırdığı Hakkındaki Öğretmen Görüşlerinin Puanlarının Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	5,183	1	5,183	9,561	0,03
Mezuniyet	2,78	2	1,393	2,57	0,084
C*M	3,88	2	1,943	3,584	0,033
Hata	35,235	65	0,542		
Toplam	41,099	71			

2. İlköğretim I. Kademe Ders Kitaplarının Öğrencinin Kendi Kendine Öğrenmesine Fırsatlar Sunduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarının öğrencinin kendi kendine öğrenmesine fırsatlar sunduğu hakkındaki İlköğretim I. Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 3’de verilmiştir.

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı $X=3,4$, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı $X=3,8$, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı $X=3,7$ ’dir.

Tablo 3: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Öğrencinin Kendi Kendine Öğrenmesine Fırsatlar Sunduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3,4	1,1	2	3	0,7	7	3,4	1
LİSANS	8	3,8	1	46	3,8	1	54	3,8	1
Y.LİSANS	1	3	,	9	3,7	1,4	10	3,7	1,3
TOPLAM	14	3,5	1	57	3,8	1,1	71	3,7	1,1

Tablo 4: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Öğrencinin Kendi Kendine Öğrenmesine Fırsatlar Sunduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	0,444	1	0,444	0,37	0,545
Mezuniyet	0,863	2	0,431	0,359	0,699
C*M	0,418	2	0,209	0,174	0,841
Hata	77,995	65	1,2		
Toplam	79,437	70			

Tablo 4’de Ders kitaplarının öğrencinin kendi kendine öğrenmesine fırsatlar sunduğu hakkındaki öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir. Ortalamalar arasında anlamlı fark yoktur [$F=0,359$, $p>0,05$]. Yani ders kitaplarının öğrencinin kendi kendine öğrenmesine fırsatlar sunduğu hakkındaki öğretmen görüşleri, onların mezuniyet durumuna göre anlamlı fark yaratmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre

anlamli bir fark göstermediği bulunmuştur[F=0,37, p>0,05]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı X=3.8, bay öğretmenlerin ort. puanı X=3.5'dir. Yani cinsiyet önemli bir etken değildir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamli bir fark yaratmamıştır[F=0,174, p>0,05].

3. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Kitapların Zevkli ve İlgi Çekici Olduğu Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarının zevkli ve ilgi çekici olduğu hakkındaki ilköğretim I. Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 5'de verilmiştir.

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı X=3.7, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=3.8, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=3.4'dür.

Tablo 5:Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Kitapların Zevkli ve İlgi Çekici Olduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3,4	1,1	2	4,5	0,7	7	3,7	1,1
LİSANS	8	3,8	0,9	46	3,8	0,9	54	3,8	0,9
Y.LİSANS	1	2	,	9	3,6	1,3	10	3,4	1,3
TOPLAM	14	3,5	1	57	3,8	1	71	3,7	1

Tablo 6'de Ders kitaplarının zevkli ve ilgi çekici olduğu hakkındaki öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir.

Tablo 6: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Kitapların Zevkli ve İlgi Çekici Olduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	3,811	1	3,811	3,752	0,057
Mezuniyet	3,623	2	1,812	1,783	0,176
C*M	2,614	2	1,307	1,286	0,283
Hata	66,031	65	1,016		
Toplam	71,437	70			

Ortalamalar arasında anlamli fark yoktur[F=1.783, p>0,05]. Yani ders kitaplarının zevkli ve ilgi çekici olduğu hakkındaki öğretmen görüşleri, onların mezuniyet durumuna göre fark yaratmamıştır. Öğretmen görüşlerinin cinsiyete göre anlamli bir fark

göstermediği bulunmuştur[F=3.752, p>0,05]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı X=3.8, bay öğretmenlerin ort. puanı X=3.5'dir. Yani cinsiyet önemli bir etken değildir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı bir fark yaratmamıştır[F=1.286, p>0,05].

4. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Öğrencinin Düşünme Becerisini Geliştirdiği Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarının öğrencinin düşünme becerisini geliştirdiği hakkındaki İlköğretim I. Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 7'de verilmiştir

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı X=3.6, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=3.9, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=3.4'dür

Tablo 7: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Öğrencinin Düşünme Becerisini Geliştirdiği Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3,4	1,1	2	4	1,4	7	3,6	1,1
LİSANS	8	4,1	0,6	46	3,9	0,8	54	3,9	0,8
Y.LİSANS	1	2	,	9	3,6	1,2	10	3,4	1,3
TOPLAM	14	3,7	1	57	3,8	0,9	71	3,8	0,9

Tablo 8: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Öğrencinin Düşünme Becerisini Geliştirdiği Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	1,844	1	1,844	2,24	0,139
Mezuniyet	4,845	2	2,423	2,943	0,06
C*M	3,108	2	1,554	1,887	0,16
Hata	53,515	65	0,823		
Toplam	59,239	70			

Tablo 8'de ders kitaplarının öğrencinin düşünme becerisini geliştirdiği hakkındaki öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir. Ortalamalar arasında fark anlamlıdır [F=2.943, p>0,05]. Yani ders kitaplarının öğrencinin düşünme becerisi-

ni geliştirdiği hakkındaki öğretmen görüşleri, onların mezuniyet durumuna göre anlamlı fark yaratmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur[F=2.24, p>0,05]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı X=3.8, bay öğretmenlerin ort. Puanı X=3.7'dir. Yani cinsiyet önemli bir etken değildir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı bir fark yaratmamıştır[F=1.887, p>0,05].

5. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarındaki Soruların Çeşitli Olduğu Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarındaki soruların çeşitli olduğu hakkındaki İlköğretim I. Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9:Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarındaki Soruların Çeşitli Olduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3,6	1,1	2	3,5	2,1	7	3,6	1,3
LİSANS	8	3,6	0,9	46	3,1	1	54	3,2	1
Y.LİSANS	1	2	,	9	2,9	1,1	10	2,8	1
TOPLAM	14	3,5	1	57	3,1	1	71	3,2	1

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı X=3.6, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=3.2, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=2.8'dir

Tablo 10'da ders kitaplarındaki soruların çeşitli olduğu hakkındaki Öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir.

Tablo 10: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarındaki Soruların Çeşitli Olduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	4,43E-02	1	4,43E-02	0,04	0,842
Mezuniyet	3,151	2	1,575	1,429	0,247
C*M	1,587	2	0,794	0,72	0,491
Hata	71,681	65	1,103		
Toplam	76,62	70			

Ortalamalar arasında anlamlı fark yoktur[F=1.429, p>0,05]. Yani Öğretmenlerin mezuniyet durumuna göre; ders kitaplarındaki soruların çeşitli olduğu hakkındaki görüşleri üzerinde anlamlı fark bulunmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur[F=0.04, p>0,05]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı X=3.1, bay öğretmenlerin ort. puanı X=3.5'dir. Yani cinsiyet önemli bir etken değildir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı bir fark yaratmamıştır[F=0.72, p>0.05].

6. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Üst düzey Becerilere Yönelik Konular İçerdiği Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarının üst düzey becerilere yönelik konular içerdiği hakkındaki İlköğretim I. Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 11'de verilmiştir.

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı X=3.4, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=3.6, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=3.4'dür

Tablo 11: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Üst düzey Becerilere Yönelik Konular İçerdiği Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3,2	1,3	2	4	1,4	7	3,4	1,3
LİSANS	8	3,8	1,2	46	3,5	0,9	54	3,6	1
Y.LİSANS	1	4	,	9	3,3	1	10	3,4	1
TOPLAM	14	3,6	1,2	57	3,5	0,9	71	3,5	1

Tablo 12'de ders kitaplarının üst düzey becerilere yönelik konular içerdiği hakkındaki öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir.Ortalamalar arasında anlamlı fark

yoktur [$F=0.003$, $p>0,05$]. Yani ders kitaplarının üst düzey becerilere yönelik sorular içerdiği hakkındaki öğretmen görüşleri, onların mezuniyet durumuna göre anlamlı fark yaratmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur. [$F=0.006$, $p>0,05$]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı $X=3.5$, bay öğretmenlerin ort. puanı $X=3.6$ 'dır. Yani cinsiyet önemli bir etken değildir.

Tablo 12:Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Üst düzey Becerilere Yönelik Konular İçerdiği Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	2,74E-03	1	2,74E-03	0,003	0,959
Mezuniyet	1,29E-02	2	6,44E-03	0,006	0,994
C*M	1,523	2	0,762	0,753	0,475
Hata	65,713	65	1,011		
Toplam	67,662	70			

Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı bir fark yaratmamıştır [$F=0.753$, $p>0,05$].

7. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Kolay Anlaşılabilen Cümleler İçerdiği Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarının kolay anlaşılabilen cümleler içerdiği hakkındaki İlköğretim I. Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 13'de verilmiştir.

Tablo 13:Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Kolay Anlaşılabilen Cümleler İçerdiği Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	2,2	0,4	2	4	0	7	2,7	1
LİSANS	8	4,1	0,8	46	3,5	0,9	54	3,6	0,9
Y.LİSANS	1	4	,	9	3,7	1	10	3,7	0,9
TOPLAM	14	3,4	1,2	57	3,6	0,9	71	3,5	1

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı $X=2.7$, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı $X=3.6$, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı $X=3.7$ 'dir

Tablo 14'de ders kitaplarının kolay anlaşılabilen cümleler içerdiği hakkındaki öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve

cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir. Ortalamalar arasında anlamlı fark yoktur [F=1.608, p>0,05]. Yani ders kitaplarının kolay anlaşılabilen cümleler içerdiği hakkındaki öğretmen görüşleri, onların Öğretmenlerin mezuniyet durumuna göre anlamlı fark yaratmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre anlamlı bir farkı olmadığı bulunmuştur. [F=1.608, p>0,05]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı X=3.6, bay öğretmenlerin ort. puanı X=3.4'dür. Yani cinsiyet önemli bir etken değildir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı fark yaratmıştır [F=4.345, p<0,05]. Başka bir anlatımla mezuniyet durumuna göre öğretmenlerin ort. puanı cinsiyete; bay ve bayan öğretmenlerin puanlarının ise mezuniyete göre farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 14: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Kolay Anlaşılabilen Cümleler İçerdiği Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	0,381	1	0,381	0,484	0,489
Mezuniyet	2,531	2	1,266	1,608	0,208
C*M	6,838	2	3,419	4,345	0,017
Hata	51,153	65	0,787		
Toplam	63,662	70			

8. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Metin Dilinin Sade Olması Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarının metin dilinin sade olması hakkındaki İlköğretim I.Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 15'de verilmiştir.

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı X=3.3, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=3.7, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=3.6'dır.

Tablo 15:Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Metin Dilinin Sade Olması Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3	1	2	4	0	7	3,3	1
LİSANS	8	3,6	0,7	46	3,7	0,9	54	3,7	0,9
Y.LİSANS	1	4	,	9	3,6	0,9	10	3,6	0,8
TOPLAM	14	3,4	0,9	57	3,7	0,9	71	3,7	0,9

Tablo 16:Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Metin Dilinin Sade Olması Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	0,613	1	0,613	0,82	0,368
Mezuniyet	7,57E-02	2	3,79E-02	0,051	0,951
C*M	1,324	2	0,662	0,885	0,418
Hata	48,602	65	0,748		
Toplam	53,493	70			

Tablo 16’da ders kitaplarının metin dilinin sade olması hakkındaki öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir. Ortalamalar arasında anlamlı fark yoktur[F=0.051, p>0,05]. Yani ders kitaplarının metin dilinin sade olması hakkındaki öğretmen görüşleri, onların mezuniyet durumuna göre anlamlı fark yaratmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemiştir[F=0.82, p>0,05]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı X=3.7, bay öğretmenlerin ort. puanı X=3.4’dür. Yani cinsiyet önemli bir etken değildir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı bir fark yaratmamıştır[F=0.885, p>0,05].

9. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarının Görsel Zenginliğinin Olduğu Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarının görsel zenginliğinin olduğu hakkındaki İlköğretim I.Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 17’de verilmiştir.

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı X=3.7, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=4, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=3.6’dır

Tablo 17:Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Görsel Zenginliğinin Olduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistiği

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3,4	0,9	2	4,5	0,7	7	3,7	1
LİSANS	8	3,6	0,9	46	4,1	0,9	54	4	0,9
Y.LİSANS	1	4	,	9	3,6	0,9	10	3,6	0,8
TOPLAM	14	3,6	0,9	57	4	0,9	71	3,9	0,9

Tablo 18’de ders kitaplarının görsel zenginliğinin olduğu hakkındaki öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir.

Tablo 18:Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarının Görsel Zenginliğinin Olduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	0,613	1	0,613	0,82	0,368
Mezuniyet	7,57E-02	2	3,79E-02	0,051	0,951
C*M	1,324	2	0,662	0,885	0,418
Hata	48,602	65	0,748		
Toplam	53,493	70			

Ortalamalar arasında anlamlı fark yoktur[F=0.051, p>0,05]. Yani ders kitaplarının görsel zenginliğinin olduğu hakkındaki öğretmen görüşleri, onların mezuniyet durumuna göre anlamlı fark yaratmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur[F=0.82, p>0,05]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı X=4, bay öğretmenlerin ort. puanı X=3.6’dır. Yani cinsiyet önemli bir etken değildir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı bir fark yaratmamıştır[F=0.885, p>0,05].

10. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarındaki Şekillerin İlgi Çekici Olduğu Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarındaki şekillerin ilgi çekici olduğu hakkındaki İlköğretim I.Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 19’da verilmiştir.

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı X=3.6, Lisans mezunu

öğretmenlerin ort. puanı $X=3.7$, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı $X=3.7$ 'dir

Tablo 19: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarındaki Şekillerin İlgili Çekici Olduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3	0,7	2	5	0	7	3,6	1,1
LİSANS	8	3,8	0,9	46	3,7	0,9	54	3,7	0,9
Y.LİSANS	1	2	,	9	3,9	0,8	10	3,7	0,9
TOPLAM	14	3,4	0,9	57	3,8	0,9	71	3,7	0,9

Tablo 20'de ders kitaplarındaki şekillerin ilgi çekici olduğu hakkındaki öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir.

Tablo 20: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarındaki Şekillerin İlgili Çekici Olduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	7,596	1	7,596	9,547	0,003
Mezuniyet	2,6	2	1,3	1,634	0,203
C*M	6,877	2	3,439	4,322	0,017
Hata	51,715	65	0,796		
Toplam	60,789	70			

Ortalamalar arasında anlamlı fark yoktur [$F=1.634$, $p>0,05$]. Yani ders kitaplarındaki şekillerin ilgi çekici olduğu hakkındaki öğretmen görüşleri, onların mezuniyet durumuna göre anlamlı fark yaratmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur [$F=9.547$, $p>0,05$]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı $X=3.8$, bay öğretmenlerin ort. puanı $X=3.4$ 'dür. Yani cinsiyet önemli bir etkenidir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı fark yaratmıştır [$F=4.322$, $p<0,05$]. Başka bir anlatımla mezuniyet durumuna göre öğretmenlerin ort. puanı cinsiyete; bay ve bayan öğretmenlerin puanlarının ise mezuniyete göre farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır.

21. İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarındaki Resimlerin Kaliteli Olduğu Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarındaki resimlerin kaliteli olduğu hakkındaki İlköğretim I. Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 21’de verilmiştir.

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı $X=3.7$, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı $X=3.8$, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı $X=3.5$ ’dir

Tablo 21: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarındaki Resimlerin Kaliteli Olduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3,4	0,9	2	4,5	0,7	7	3,7	1
LİSANS	8	3,9	0,4	46	3,8	0,8	54	3,8	0,8
Y.LİSANS	1	4	,	9	3,4	0,9	10	3,5	0,8
TOPLAM	14	3,7	0,6	57	3,8	0,8	71	3,8	0,8

Tablo 22’de ders kitaplarındaki resimlerin kaliteli olduğu hakkındaki öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir.

Tablo 22: Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarındaki Resimlerin Kaliteli Olduğu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	0,115	1	0,115	0,177	0,675
Mezuniyet	0,118	2	5,90E-02	0,091	0,913
C*M	2,002	2	1,001	1,548	0,22
Hata	42,036	65	0,647		
Toplam	44,93	70			

Ortalamalar arasında anlamlı fark yoktur [$F=0.091$, $p>0,05$]. Yani ders kitaplarındaki resimlerin kaliteli olduğu hakkındaki öğretmen görüşleri, onların mezuniyet durumuna göre anlamlı fark yaratmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre

anlamli bir fark göstermediği bulunmuştur[F=0.177, p>0,05]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı X=3,8, bay öğretmenlerin ort. puanı X=3,7'dir. Yani cinsiyet önemli bir etken değildir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı bir fark yaratmamıştır[F=1.548, p>0,05].

23.İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Ders Kitaplarını Destekleyen Araç ve Gereçlerin Gerekliği Hakkındaki Görüşleri İle İlgili Bulgular

Ders kitaplarını destekleyen araç ve gereçlerin gerekliği hakkındaki İlköğretim I.Kademe öğretmen görüşlerinin cinsiyete ve mezuniyet durumuna göre puanlarına ilişkin aritmetik ortalama, Standart sapma değerleri Tablo 23'de verilmiştir.

AÖF Lisans tamamlayan Öğretmenlerin ortalama puanı X=4, Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=4,4, Y.Lisans mezunu öğretmenlerin ort. puanı X=4,3'dür.

Tablo 23:Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarını Destekleyen Araç ve Gereçlerin Gerekliği Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	BAY			BAYAN			TOPLAM		
	N	X	S	N	X	S	N	X	S
AÖF	5	3,8	1,3	2	4,5	0,7	7	4	1,2
LİSANS	8	4	1,1	46	4,5	0,8	54	4,4	0,9
Y.LİSANS	1	4	,	9	4,3	0,5	10	4,3	0,5
TOPLAM	14	3,9	1,1	57	4,5	0,8	71	4,4	0,9

Tablo 24'de ders kitaplarını destekleyen araç ve gereçlerin gerekliği hakkındaki öğretmen görüşleri puanlarının Anova sonuçları; Cinsiyet, mezuniyet durumu ve cinsiyet ile mezuniyetin ortak etkisine ilişkin kareler toplamı, serbestlik derecesi, kareler ortalaması, F ve P değerleri verilmiştir.

Tablo 24:Mezuniyet ve Cinsiyetine Göre Ders Kitaplarını Destekleyen Araç ve Gereçlerin Gerekliği Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(P)
Cinsiyet	1,201	1	1,201	1,6	0,21
Mezuniyet	6,14E-02	2	3,07E-02	0,041	0,96
C*M	8,01E-02	2	4,01E-02	0,053	0,948
Hata	48,8	65	0,751		
Toplam	52,479	70			

Ortalamalar arasındaki fark anlamlı fark yoktur[F=0.041, p>0,05]. Yani ders kitaplarını destekleyen araç ve gereçlerin gerekliği hakkındaki öğretmen görüşleri, on-

ların mezuniyet durumuna göre anlamlı fark yaratmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyete göre de anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur[F=1.6, p>0,05]. Bayan öğretmenlerin ort. puanı X=4.5, bay öğretmenlerin ort. puanı X=3.9'dur. Yani cinsiyet önemli bir etken değildir. Öğretmenlerin mezuniyetinin ve cinsiyetinin ortak etkisi görüşlerde anlamlı bir fark yaratmamıştır[F=0.053, p>0,05].

5. TARTIŞMA

Sonuçlar

Öğretmenler mezuniyet durumları ve cinsiyetleri ne olursa olsun hemen hemen aynı görüştedirler. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu ders kitaplarının öğrencide derse karşı ilgi uyandırmadığı, öğrencide kendi kendine öğrenmesi için fırsatlar sunmadığı, soyut bilginin az, ders kitaplarının zevksiz ve ilgi çekici olmadığını ifade etmekte. Bununla da kalmayıp öğretmenler; ders kitaplarının öğrencilerin düşünme becerilerini ve sosyal becerilerini geliştirmediği, bilgi düzeyini ölçen sorular yanında kavrama ve uygulamaya yönelik sorular içermediği, görsel zenginlik ve albeniliği olmadığı görüşündeler. Son olarak öğretmenler; ders kitaplarındaki şekil, harita ve grafiklerin ilgi çekmediği, ders kitaplarındaki resimlerin kalitesiz olduğu, fotoğrafların cansız ve gerçek dışı olduğu, ders kitaplarını destekleyen araç ve gereçlerin yetersiz olduğu ve ders kitaplarının okuyunca rahatça anlaşılabilen cümleler içermediği görüşündeler.

Öneriler

1. Ders kitapları ve seti konunun uzmanlarınca hazırlanmalı, kitaplar sadece konu alanı uzmanı tarafından hazırlanmamalı; ders öğretmeni, akademisyen, program geliştirme uzmanı, ölçme ve değerlendirme uzmanı, redaktör ve görsel tasarımcı tarafından birlikte hazırlanmalıdır.

2. Ders kitapları ve setler hazırlanırken gelişmiş ülkelerdeki emsal sınıflardaki ders kitapları incelenerek ve örnek alınarak hazırlanmalıdır.

3. Hazırlanan kitap ve setler yapılacak bir yarışma sonucunda belirlenmeli hatta bu yarışma uluslararası düzeyde olmalıdır.

4. Kabul edilen kitap ve setler ülkenin her bölgesinde ve her koşulda kullanıma uygun olmalıdır.

5. Kullanımı kabul edilen kitaplar ve setler öğretmenler ve öğrenciler tarafından denenip, beğenildikten sonra okullarda asıl kullanımına izin verilmelidir.

6. Ders kitapları sürekli güncellenmelidir.

7. Kitapların bibliyografya kısmı iyi düzenlenmeli, böylece öğrencilere değişik kaynaklar göstermelidir.

6. YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. Altun, M ve diğerleri (2004). **Lise Matematik ders Kitaplarının Kullanım Şekli ve Sıklığı**, www.matder.org.tr,12/01/2006.
2. Anderson, L.W. (1990). **Fundamentals of Educational Research**. London et. Al.: The Farmer Pres.
3. Antalya, Ö.L. (2005).**Varyans Analizi(ANOVA-MANOVA)**, Ş. Kalaycı (Ed.), SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Ankara, Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
4. Büyükkaragöz S. S., Çivi, C. (1999). **Genel Öğretim Metotları Öğretimde Planlama Uygulama**, İstanbul, Beta Basın Yayın Dağıtım A.Ş.
5. Büyüköztürk, Ş. (2004). **Sosyal Bilimler İçin veri Analizi Kitabı**, Ankara: PegemA Yayıncılık.
6. Davidson, M.L. & Sharma, A.L. (1994,December). **ANOVA and ANCOVA of pre-and post-test, ordinal data**. Psychometrica, 59 (4), 593-600.
7. Demirci, A., Karakuyu M.(2003). **Orta ve Yüksek Öğretimde Çağdaş Coğrafya Eğitimi İçin Ders Kitapları, Eğitim Araçları ve Tekniklerinin Etkin Kullanımı**, Türk Coğrafya Kurumu Coğrafya Kurultayı, Gazi Üniversitesi, Ankara.
8. Demirel, Ö. (1999). **Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı**, Ankara: Pegem A. Yayıncılık.
9. Demirkaya H., Tomal N.(2003). **Lise Coğrafya Ders Kitaplarının Eğitim ve Öğretimdeki Yeri ve Değerlendirilmesi**, Türk Coğrafya Kurumu Coğrafya Kurultayı, Gazi Üniversitesi, Ankara.
10. Doğanay, H. (2002). **Coğrafya Öğretim Yöntemleri**, Erzurum: Aktif Yayınevi.
11. Duatepe, A., Çilesiz, Ş.(1999). **Matematik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi**, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 16-17, s. 45-52, Ankara.
12. Erden, M. (tarihsiz). **Sosyal Bilgiler Öğretimi**. Ankara: Alkim Yayınevi.
13. Frankfort-Nachmias, C. ve Nachmias, D. (1996). **Research Methods in the Social Sciences**, (fifth edition), London: Arnold.
14. Kabapınar, Y. (2002). **Bir Öğretim Materyali Olarak Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Ders Kitabı**, C. Öztürk-D. Dilek (Ed.), Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi, (s.318), Ankara: PEGAMA Yayıncılık.
15. MEB. **1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu**, 24/06/1973.
16. Oguzkan, F. (1993). **Eğitim Terimleri Sözlüğü**, Ankara: Emel Matbaacılık.
17. Özdamar, K. (1999). **Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi**, Eskişehir, kaan Kitapevi.

18. Şahin, K. (2001). **Cumhuriyet Döneminde Ortaöğretim Kurumlarında Coğrafya Rğitim ve Öğretiminin Gelişim Süreci**, Osman Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:2, s.146, Eskişehir.
19. Tavşancıl, E. (2005). **Tutumların Ölçülmesi Ve SPSS ile Veri Analizi**, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım